

НАЦИОНАЛЕН ФОНД „КУЛТУРА“

Протокол № 2

от редовно заседание на Управителния съвет
на Националния фонд „Култура“ - 02. 04. 2024 г., 10:00 часа

Присъстваха: Кръстю Кръстев, Сава Драгунчев, Десислава Георгиева, Ирена Тодорова;
Диана Саватева; Проф. Д-р Владимир Атанасов; Доц. Д-р Тодор Чобанов;
Проф. Д-р Сава Димитров; Розита Еленова; Доц. Д-р Деян Статулов;
Светослав Недев

Присъстват: адв. Александра Стеркова; г-н Илко Ганев – съветници на Министъра на
културата; г-н Виктор Стоянов – зам. министър на културата.

ДНЕВЕН РЕД

1. Обсъждане и приемане на решение за избор на процесуален представител на
Управителния съвет на Национален фонд "Култура"
Предложение на Министерството на културата - Приложение - Биография
2. Приемане на Годишния отчет за дейността на Националния фонд „Култура“ за 2023
г.
Докладва Изпълнителният директор на Националния фонд „Култура“, д-р Сава
Драгунчев.
Приложение 1 - *Годишен отчет за дейността на Националния фонд „Култура“
за 2023 г.*
3. Одобряване на Годишния финансов отчет на Националния фонд „Култура“ за 2023
г.
Докладва Изпълнителният директор на Националния фонд „Култура“, д-р Сава
Драгунчев.
Приложение 2 - *Годишен финансов отчет на Националния фонд „Култура“ за
2023 г.*
4. Приемане на решение на Управителния съвет на Националния фонд „Култура“ за
изпълнение на влезли в сила съдебни решения на Върховния административен
съд.
Приложение 6/- *Доклад от процесуалния представител, адв. Д. Цончева и
съдебни решения.*

5. Обсъждане на становище на Експертната комисия по Програма „Социално ангажирани изкуства“ 2023 г. по проект № SAI2023V-6 („Визуални изкуства“), върнат от Управителния съвет на Националния фонд „Култура“ за преоценка от други оценители.

Докладва Екатерина Ковачева, Главен експерт „Проекти и програми“.

Приложение 7 - Становище на Експертната комисия по Програма „Социално ангажирани изкуства“ 2023 по проект № SAI2023V-6.

6. Докладване на технически грешки от страна на кандидати, одобрени за финансово подпомагане на проекти през 2023 г., при представяне на документи за сключване на договори – представяне на информация за закрити банкови сметки.

Докладва Теодора Захариева, Главен експерт „Проекти и програми“.

Приложение 8 – Доклади.

7. Приемане на решение за изплащане на суми през 2024 г. по сключени договори през 2023 г. по Програма „Целева подкрепа „Творческа Европа“ за бенефициенти на Програма „Творческа Европа“, подпрограма „Култура“, Модул 1 „Европейско сътрудничество“

Докладва Цветелина Стойнова, Главен експерт „Проекти и програми“.

Приложение 9 - Таблица с бенефициенти.

8. Разни.

К. Кръстев: Нека да гласуваме оставането на г-жа Стеркова, г-н Илко Ганев и очакваме заместник-министър Стоянов всеки момент. Ако нямате нищо против – моля да гласуваме.

Гласуване.

И. Ганев: Единодушно. Имаме пълно присъствие на членовете на Управителния съвет, с изключение на Светла Симидчиева. В залата са всички останали.

К. Кръстев: Благодаря Ви. Да преминем към обсъждане на Дневния ред. Предлагам първа точка да бъде Обсъждане и приемане на решение за избор на процесуален представител на Управителния съвет на Национален фонд "Култура".

Втора точка: Приемане на Годишния отчет за дейността на Националния фонд „Култура“ за 2023 г.

Трета точка: Одобряване на Годишния финансов отчет на Националния фонд „Култура“ за 2023 г.

Четвърта точка: Приемане на решение на Управителния съвет на Националния фонд

„Култура“ за изпълнение на влезли в сила съдебни решения на Върховния Административен съд.

Пета точка: Обсъждане на становище на Експертната комисия по Програма „Социално ангажирани изкуства“ 2023 г. по проект № SAI2023V-6 („Визуални изкуства“), върнат от Управителния съвет на Националния фонд „Култура“ за преоценка от други оценители.

Шеста точка: Докладване на технически грешки от страна на кандидати, одобрени за финансово подпомагане на проекти през 2023 г., при представяне на документи за сключване на договори – представяне на информация за закрити банкови сметки.

Седма точка: Приемане на решение за изплащане на суми през 2024 г. по сключени договори през 2023 г. по Програма „Целева подкрепа „Творческа Европа“ за бенефициенти на Програма „Творческа Европа“, подпрограма „Култура“, Модул 1 „Европейско сътрудничество“.

Осма точка: Разни.

К. Кръстев: Да гласуваме приемаме ли тази програма. Моля да гласувате.

Гласуване.

И. Ганев: Единодушно. С изключение на двама – представителя на Сдружението на общините г-жа Диана Саватева, все още технически не можем да я включим и представителя на Министерство на финансите. Останалите гласуват „за.“

К. Кръстев: Благодаря. Дневният ред е приет, да преминем към обсъждане и приемане на решение за избор на процесуален представител на Управителния съвет на Национален фонд "Култура".

Предложението на Министерство на културата е адвокат Ева Радева.

А. Стеркова: Здравейте, колеги. Аз съм адвокат Александра Стеркова, съветник на Министъра на културата. Необходимостта от ангажиране на процесуален представител е във връзка с жалба на сегашния Изпълнителен директор на Национален фонд „Култура“ срещу предходното решение на Управителния съвет на НФК.

Тъй като е срещу решение на Управителния съвет и ответна страна по спора е Управителния съвет, то Управителният съвет следва да ангажира Процесуален представител.

Това, което дойде като знание до мен в днешния ден сутринта преди заседанието е, че всъщност предложената от Министерство на културата за Процесуален представител адвокат Ева Радева към момента има висящи дела срещу Фонд „Култура“.

Тъй като тази информация пристига при нас от г-н Сава Драгунчев, тя подлежи на допълнителна проверка, която не можахме да извършим непосредствено преди настоящото заседание.

За да не се налага по тази точка да се събираме отново, предлагам Решение на Управителния съвет, с което се възлага на Председателя на Управителния съвет на Национален фонд „Култура“ да извърши проверка по изложените обстоятелства и по негова преценка да ангажира Процесуален представител на Управителния съвет.

Ако сте съгласни с това предложение или имате друго такова – заповядайте.

К. Кръстев: Искам да чуя Вашето мнение. Мисля, че това, което предлага адвокат Стеркова е резонно и най-нормалното в тази ситуация. Предлагам Ви да се обединим около това решение.

А. Стеркова: Искате ли да Ви прочета решението така, както аз си го представям още веднъж за яснота? Ако имате въпроси, може да питате свободно. Идеята е да се извърши проверка дали има висящи дела и ако няма висящи дела – да се ангажира дамата, ако има висящи дела – да се търси друг.

И тъй като производството се развива, да не зависим от последващо заседание на Управителния съвет.

И. Ганев: Да гласуваме.

А. Стеркова: Отново ще прочета решението така, както го предлага Министерството на Председателя на Управителния съвет:

Възлага на Председателя на Управителния съвет на Национален фонд „Култура“ да извърши проверка по изложените обстоятелства и по негова преценка да ангажира Процесуален представител на Управителния съвет.

Гласуване.

И. Ганев: Единодушно присъстващите гласуват „за“.

К. Кръстев: Благодаря Ви. Да преминем към точка две от Дневния ред - Приемане на Годишния отчет за дейността на Националния фонд „Култура“ за 2023 г. Докладва Изпълнителният директор – все още – на Национален фонд „Култура“ Сава Драгунчев. На линия ли е?

С. Драгунчев: Здравейте. Това, което Ви изпратихме в петък, беше един списък с документи. Логиката на тези документи беше да влязат в една поредност, която да може да разгледате. Първо да минем през онези неща, които са свързани с отчетността, а

свързаните със стратегически решения въз основа на тази отчетност да предстоят.

В този смисъл „годишен отчет“ - правим разлика между два такива документа – единият е Годишен отчет, който е по отношение на дейността, и втори, който е по отношение на финансовата страна на въпроса.

Предполагам, че сте се запознали и с двата документа.

Този, който е за дейността на Национален фонд „Култура“ е съкратеният вариант на анализа, който е направен от НФК, и който Ви е предоставен – този голям документ от повече от 200 страници.

Въз основа на този отчет, както вероятно сте преценили, трябва да се направят изводи, които фигурират в края на документа, и въз основа на тези изводи да се процедира нататък по отношение на Индикативна програма, срокове, методика и критерии за оценка на проектните предложения.

С две думи, тъй като текста го имате, да кажа, че анализът от 2023 година, за разлика от този за 2022 година, прави голямото уточнение, че всички проекти и програми, по които Националният фонд „Култура“ е работил, следва да имат предвид какво се очаква да се случи с дейността на Националният фонд „Култура“ в 2024 и 2025 година.

Отварям скоба – знаете, че до 31 декември 2025 година оперативната работа по Националния план за възстановяване и устойчивост трябва да приключи, което включва оперативно две години от работата на НФК. И в този смисъл основната задача, която си постави Национален фонд „Култура“, за да подготви и годишният отчет, и Индикативната програма, е да направи анализ на това, какво ще се случва по Националния план за възстановяване и устойчивост, така че то да не се дублира като дейност с регулярната работа на Фонда.

Изводите, които са направени в Годишния отчет показват тенденция към „дисциплиниране“ на сектора, авторизиране на работата на НФК, като по този начин можем да твърдим, че част от кандидатите, по-голямата част от тях може би, са влезли в режим на съобразяване с работата на Фонда и най-вече съобразяване с това, че става въпрос за разпределяне на публични средства – нещо, от което Националният фонд страдаше до момента. Под „до момента“ разбирам 2022 година.

Разпределянето на публични средства продължава все пак за съжаление да се разглежда като нещо, което се дължи едва ли не на кандидатите. С отчетността и проверките, които започна да въвежда Национален фонд „Култура“, тази логика започва лека-полека да се измества от логичната мисъл: има процедура, по която се кандидатства, кандидатства се и в зависимост от резултата се предоставят или не се предоставят средства.

Интересен факт, който в този отчет го няма, но го има в анализа е, че за 2023 година към решенията на Управителния съвет е заведено от страна на бенефициенти и кандидати

само едно-единствено дело, всичко останало е от предишни години, големият брой заведени дела са от 2022 година.

Логиката на създаване на ясна и прозрачна процедура по провеждане на конкурсите доведе и до този резултат – да намалее драстично завежданите дела срещу решения на Управителния съвет.

По отношение на съдържателната част на Програмите от 2023 година, може би тези от Вас, които следят, или са чели анализа, трябва да кажа, че има промяна от логиката на това, което се случваше 2022. Тогава имаше едно Постановление 120 на Министерски съвет, с което се определиха допълнителни 30 милиона за бюджета на НФК, в резултат на което общият бюджет за разпределение на средствата беше 39 милиона – регулярни плюс извънредни.

Моето лично мнение по въпроса е, че този обем средства – извънредни, плюс регулярна програма, доведе до едно сравнително пренасищане на сектора. Това през 2023 година не се случи. Националният фонд „Култура“ направи една разяснителна кампания, с участието и помощта на някои от членовете на Управителния съвет, разликата от над 5 пъти в бюджета от '22ра към '23та година, сектор Култура да бъде подготвен, че ще разполага с по-малък размер средства.

Очакването беше, че ще има голям натиск и брожение от страна на сектор Култура, че средствата са силно намалени. Благодарение на тази „информационна кампания“, ако мога така да я нарека, секторът успя да се мобилизира и да се включи в конкурсите на НФК.

Друг съществен момент, който е и по линия на Финансовия отчет, е че за 2023 година, за разлика от всички предишни години, съдържателната и финансовата част от отчета на Финансовия отчет, по отношение на това какви програми са се провели, какъв размер е изплащан на бенефициентите, тоест касовият и съдържателният отчет за 2023 година съвпаднаха точно. Което означава, че каквото имаме като работа от страна на експертите на НФК е засечено абсолютно точно с това, което имаме като наличност при отчета за 2023 година.

Знаете, че една част от програмите от 2022 година бяха префасонирани в 2023. Това, което предлагаме и за 2024та, което ще коментираме когато дойде моментът за Индикативната програма, е тази тенденция на дооправяне и доразвиване на програмите за следващата година да се запази, с оглед и на това, какво предстои и по Плана за възстановяване и устойчивост.

Важен елемент, който ще Ви бъде от полза при взимане на решение за 2024 година, е и форматът на Индикативна програма, който Управителният съвет в края на 2022 година – октомври, ноември, мисля беше – и след това в началото на 2023 година гласува, беше Индикативната програма да бъде разпределена по тежести спрямо различните програми

вътре в нея, отделните конкурси и отделните направления в изкуствата.

Това беше рязък завой в дейността на НФК. Тъй като в началото на 2023 година все още нямаше гласуван държавен бюджет, по неволя бяхме принудени да разработим Индикативната програма само с процентни съотношения, тъй като не знаехме какъв точно ще бъде бюджетът. Беше ни подсказано какъв горе-долу ще бъде и той беше почти такъв, но нямаше законово основание ние да цитираме конкретни суми.

Тогава Администрацията предложи да се работи в процентни съотношения. Смя да твърдя, че това беше наистина ценно решение, защото в резултат на него, по един абсолютно обективен, ясен (засичането в последствие между касовия и съдържателния отчет го доказва), начин ние, във всеки един момент, в който имаше допълнителни средства – върнати от бенефициенти – неизпълнили, или некоректно изпълнили, или непълно изпълнили свои проекти; разлики във внасянето към Национален фонд „Култура“ от хазарта – там винаги има луфтове; неосъществени корекции от страна на Министерство на културата при преизчисления в края на годината, тези корекции можаха да бъдат математически внесени в Индикативната програма, без да се налага Управителния съвет да прави допълнителни усилия за това да преценява къде какво да се предоставя. Във всеки един момент, в зависимост от средствата, с които разполага Национален фонд „Култура“ категорично се знаеше какво и къде може да бъде разпределено.

Тази същата логика я предлагаме и за 2024 година, ще я видите в Индикативната програма, която Ви изпратих снощи.

Разликата в това, което се случи пред 2022 година, това, което се случи през 2023, и предлагаме да се случи през 2024, е, че сектор Култура разбра каква е логиката на разпределение на средствата и освен няколкото въпроси – не са малко, разбира се – съдебни спорове с решения на Управителния съвет във връзка с разпределението на субсидията всъщност през 2023 година можем да кажем, че няма, с изключение на един по програма „Създаване `23“.

За пореден път от 2022 – ако сте чели анализа, там се прави едно разсъждение, че предвид трите години на Ковид Национален фонд „Култура“ беше използван за инструмент за справяне с Ковид по отношение на сектор Култура, и се изливаха – извинявайте за думата, но се изливаха едни средства, за които имаше трудност при усвояването им от страна на бенефициентите, под „трудност“ имам предвид последващата отчетност.

В средата на 2022 година с това Постановление 120 на Министерски съвет, което вече коментирах, средствата се увеличиха и във втората половина на 2022 година – времето, в което аз застъпих на тази позиция, с членовете на Управителния съвет тогава, започна едно предефиниране на Програмите, което се доразви през 2023 година.

Казвам го, защото по същата логика най-вероятно ще трябва да се разсъждава и през 2024, когато видите Индикативната програма и се запознаете с нея, а именно, че видът програми, основно една – за нея ще вляза в малко повече детайли, е че тази т. нар. „структурна“ програма – Едногодишен грант от 2022 година, претърпя една трансформация през 2022 година, за да не дублира програмата за възстановяване и развитие на частни културни организации, която разполагаше с 10 милиона и нещо, грубо казано.

Тогава всъщност започнахме да структурираме програмата по такъв начин – говоря за Едногодишен грант – че средствата, които се предоставят на организациите, да бъдат фиксирано разпределени – една част за административни разходи, една част за продукционни, така че да може лека-полека – говоря за 2022 година – организациите да преминат в следващият етап на развитие, в който ще започнат да създават културни продукти, а не просто да разчитат на издръжка – това, което се случваше 2020 и 2021 година.

Тази тенденция в 2023 я запазихме. Основната разлика, която въведохме благодарение на членовете на Управителния съвет тогава беше, че Едногодишен грант 2022 година разсъждаваше фиксиране 40 срещу 60% в зависимост от възрастта на организациите – 40% за административни, 60% за продукционни разходи, което е обърнато при „младите“ организации – 60 за административни и 40 за продукционни.

През 2023 година махнахме тази фиксираност – тя имаше пак „дисциплиниращ“ ефект през 2022 година, но 2023 година успяхме да махнем фиксираността и да влезем в логика на до 20-30% административни, тоест, организациите да могат да решават дали искат част от тези пари да могат да бъдат ползвани за административна дейност, структурна подкрепа един вид, или искат да пренасочат по-голяма част от ресурса в производство.

За 2024 тази логика най-вероятно трябва да бъде отново предефинирана, за да можем да се съобразим с това, което предстои като дейност на Национален фонд „Култура“ и по отношение на Плана за възстановяване и устойчивост, и по отношение на новите промени в Закона за закрила и развитие на културата, където Управителният съвет ще трябва да разглежда бюджета за следващата година почти една година по-рано. Една година по-рано по отношение на същинската дейност. Юни-юли трябва да се гласува Индикативна програма за 2025 година, самата дейност за 2025 година да започне може би февруари-март 2025.

Ако имате някакви въпроси по това, което казах или по това, което сте чели като отчет – готов съм да отговарям.

К. Кръстев: Колеги, въпроси по това, което каза г-н Драгунчев?

Р. Еленова: Здравейте, аз съм Розита Еленова. Запознала съм се с Доклада. Харесвам Доклада и начинът му на представяне. Бих искала в това заседание ако можете да ме

убедите, тъй като в самия Доклад Вие като извод го отчитате, но през миналата година категорично Сценичните изкуства са били оцетени. Чета и коментара, че в предишния състав се е говорело за някакъв паритет между изкуствата. Може ли малко по-подробно да ме убедите или да ме насочите как ще се справим тази година с тази – от моя гледна точка – несправедливост? Тъй като не са аналогични тези коридори – сценични изкуства, литература. Да не Ви обяснявам точно на Вас колко са разходите за едното и за другото.

С. Драгунчев: Опитвах се малко съзнателно да прескоча тази тема, защото тя е един от големите дефекти на Индикативната програма за 2023 годна. Както Ви казах, октомври 2022 тази концепция за разделяне на Индикативната програма по направления – вертикали и хоризонтални за съответните програми, възникна тогава. Администрацията на Фонда в продължение на два месеца и нещо разработваше съответната матрица и тя беше разпределена – тук много правилно казвате, г-жо Еленова, че тя беше разпределена с разлика в тежестта за различните изкуства. Има го и в Протоколите, не казвам някаква тайна.

Сценични изкуства беше с най-високият заложен бюджет. Във всяка една от Програмите, бюджетът за съответната Програма по отношение на Сценичните изкуства беше с предимство. В другия край на скалата беше Литература, където производствените разходи – по отношение на това, което коментирах, че в 2023 година логиката на въобще на Индикативната програма беше да се върнем пред-Ковидното време, тоест, там, където основно се създава културен продукт, и през него да има и съответната издръжка на организациите.

Тази логика беше запазена в Индикативната програма, така че Сценичните изкуства да водят финансово, ако този израз може да се ползва. След това бяха, мисля Екранни изкуства, след това Визуални, след това Музика и накрая Литература.

За съжаление Управителният съвет – което нас ни накара допълнителни усилия да вложим, защото това после трябваше да го комуникираме със сектора, и да предпазим и Управителния съвет от негодувания защо са взели такива решения, а решението беше да се гласува по равно за всички изкуства. Което доведе до това всяко едно от Направленията – Сценични, Музика, Визуални, Литература и Кино – да ползва по 1 800 000 лева от бюджета.

Казвам го с абсолютното съзнание, че това беше неточност, която може би не трябваше да се случва, защото в крайна сметка направление Литература забави нещата, и ние категорично казахме и тогава, че дори да го направим по този начин – всички изкуства да са по равно, каквото и да остане в някое от направленията, ние ще го преразпределяме.

Тук много добре се получи това, че имахме процентово съотношение между отделните направления и математически механично можехме да преливаме във всеки един момент.

За съжаление допълнителен дефект беше, че много дълго време Сценичните изкуства –

най-вече те – трябваше да изчакват, за да се види дали ще има остатък за тях, или не. Получи се още един дефект – проектите в Сценични изкуства, за разлика от Литература – посочвам двете екстремални стойности на графиката Сценични изкуства – Литература – размерът на проектите за Сценични изкуства средно - говоря за големите програми, стоеше в порядъка от 100 000 лева. Заявките в Сценични изкуства винаги бяха за най-високият възможен размер. Докато в Литература бяха по-малки.

Това като ефект породило, че дори и да има остатъци, които ние преразпределяме – математически, без някаква рационална санкция, директно следвайки формулата, се оказало, че има проекти, които застават на маргиналната стойност допуснати/недопуснати и съответният проект от Сценични изкуства спира разпределението на средствата нататък, тъй като той е прекалено много.

Давам пример: остават 70 000, следващият проект е за 71 000 и ние спираме да разпределяме, защото нямаме откъде тези 1 000 за този проект. В резултат на което въпросните 70 000, които са останали, отиват и се разпределят в следващо изкуство. И пак не отиват в Сценични изкуства.

Особено голям дефект се получи, не беше добре приет, по отношение на Програма Социално ангажирани изкуства, където финансирането беше до 20 000 лева на отделен проект, и дори тези малки луфтове спираха преразпределянето на средства нататък. Тоест, ние сме усвоили целият бюджет, но минахме през тежка математическа процедура. За мен най-големият дефект е, че Сценичните изкуства трябваше да изчакват ред и в това изчакване да не успяват да бъдат задоволени. От друга страна Литературата беше презадоволена. Всеки проект, който е формално „несъксан“ - независимо дали е добър или не, но има положителен брой точки, беше финансиран. Кое отново е липса на справедливост, защото по отношение на другите изкуства се оказало, че качествени, средно качествени проекти не са финансирани, докато в Литературата качествени – некачествени – всичко беше финансирано.

Как се преодолява това – в отговор на Вашият въпрос. В новата Индикативна програма това сме го заложили. Надявам се Управителният съвет да разбере логиката, която стои зад това решение – в новата индикативна програма да има разлика в тежестите. Отново казвам – Сценични изкуства да води, по простата причина, че е материално ангажирано изкуство, изкуство, което разчита на материалност и в този смисъл трябва повечето средства да отидат там. С уговорката, че ако има неувоени средства, те ще бъдат разпределени винаги (*пропадане на звука*) отговаря на въпроса Ви, това мога да кажа.

Д. Статулов: За Протокола – Деян Статулов.

С. Драгунчев: Не Ви чувам, нещо прекъсва...

Д. Статулов: Говорите в Доклада, че се стремим към децентрализация, обаче виждам, че в Анализа и в графиките, че 71% от проектите са реализирани в столицата.

Говорите и за това, че е имало и разгласителна кампания, но това са две трети, това е

огромен процент от проекти, които се реализират в столицата.

Видях и в плана за следващата година и в Индикативната програма, че пак се говори за децентрализация. Според Вас на какво се дължи това, че отново огромен процент е концентриран в София? Как това се преодолява и къде виждате във Вас недостатъци на това, което се е случило през изминалата година? Как се случи това нещо?

И второ – в Доклада говорите за това, че „свикването и провеждането заседания на Управителния съвет на Фонд „Култура“ е било хаотично. Какво разбирате под това?

Това са ми двата въпроса към Вас.

С. Драгунчев: По отношение на децентрализацията, която, знаете е и Европейски хоризонтален приоритет, той ще бъде следван и в Плана за възстановяване и устойчивост и въобще в тази посока се разсъждава и по регулярната програма, и по ПВУ.

Усилието на НФК и до момента е този хоризонтален приоритет да може да бъде осъществен.

Дефектът – това не е грешка на Администрацията, както казахте, дефектът е в това как са приемани и разписвани Условието за кандидатстване.

Условието за кандидатстване по Програмите до 2023 година, до влизане в сила на промените в Закона за закрила и развитие на културата от февруари месец тази година, до този момент Условието на програмите се разработват и предлагат от Администрацията, но се коригират в зависимост от вижданията на Управителния съвет.

В резултат на тези корекции една голяма част от програмите направиха така, че да има съсредоточаване на средства в отделни организации. Ще ви го обясня с пример. Ако в една програма не бъде тунинговано кои да бъдат допустимите кандидати, какъв размер се допуска за административни или продукционни разходи, ако там се пипа – точно в тези два компонента, в един момент се оказва, че по тези програми могат да бъдат успешни кандидатурите само и единствено на „силни и устойчиви“ – в кавички го казвам – организации. Което автоматично означава това, което и Вие казвате – откъде са преимуществено организациите. Устойчивите организации – съвсем логично е – са разположени в големите градски центрове, най-вече в София. И проблемът е, че при така разписаните условия, те успяват да изземат ресурса от по-малките.

Информационната кампания, която споменахте, която Национален фонд „Култура“ проведе, за разлика от предишни години, беше наистина интензивна, огромна кампания. Заедно с кампанията, която проведохме и по отношение на Плана за възстановяване и устойчивост, част от информацията, която дадохме там, беше през цялото време съпоставяна с регулярните програми, така че сектор Култура и в едната, и в другата кампания е разбирал и едното, и другото. Секторът беше подготвен за кандидатстване, но

Условията за кандидатстване са приемани по такъв начин, че устройват или толерират по-голяма част от т. нар. „устойчиви организации“.

Получава се един парадокс – че ние искаме децентрализация, което би следвало да означава всякакви организации, вратата за прием да бъде отворена, но в следващият момент условията са разписани така за устойчивост на организациите, че за да могат да бъдат успешни, те трябва да бъдат и свърх устойчиви.

И тук се получава парадоксът, че колкото и да са устойчиви, те не са част от децентрализираният модел за разходване на средства. Защото тези организации обикновено са в големите градски центрове.

В новата Индикативна програма децентрализацията е включена в критериите за оценка, и там вече този ефект на агломерирани в големите градове би трябвало да бъде намален.

Следващото, което трябва да кажа е, че в този анализ, това, което виждате Вие, са организациите по седалище. Тези проценти, които виждате за София са по отношение на седалището на организацията. Това не означава, че дейността по проектите е реализирана на 100 процента по място на седалище. Допълнителен анализ трябва да се направи, но така или иначе, но по-голямата част от тези „Софийски“ организации всъщност са изпълнявали дейности по страната. Да не слагаме машинално знак за равенство между седалище и място на реализация. Не е огромна разликата, но я има. Не са тези 70%. Не смятайте, че културата като дейност е била заключена по мястото на седалище на организацията.

По отношение на хаотичните заседания. Ще Ви дам един пример. За 2023 година - тъй като сме на ниво отчет – Администрацията на Национален фонд „Култура“ беше готова с Индикативна програма в средата на месец януари 2023. До 28 март 2023 Управителният съвет на Национален фонд „Култура“ не можа да гласува Индикативна програма. Ние бяхме готови средата на януари, до 28 март, когато се гласува Индикативната програма, се проведеха около пет или шест заседания, абсолютно непродуктивни.

В крайна сметка това, което се гласува на 28 март беше това, което беше готово в средата на месец януари 2023 година, с тази поправка, ако мога така да се изразя, че всички изкуства са с равна тежест.

В тези пет или шест заседания – ако греша бройката, колегите от Фонда могат да ме поправят – в дебат как да се случи Индикативната програма, имаше версии на тази Индикативна програма – три или четири, връщане назад, отиване напред. Това са два месеца и половина, в които дейността на Фонда оперативно, а и стратегически беше спряла, защото се циклеше върху една Индикативна програма.

На 28 март беше приета Индикативната програма, беше приет Годишният отчет – той също беше готов в началото на януари.

Индикативната програма, годишният отчет и цялата документация, която Ви изпратихме от миналата седмица до вчера, също е готова от януари месец, но както знаете, имаше едно забавяне в конституирането на сегашния Управителен съвет, така че тук е разбираемо това забавяне.

Но следващият дефект беше през месец май 2023, когато през целият месец май Управителният съвет не заседава, тъй като Председателят на Управителният съвет, който е Министърът на културата не свикваше заседания, тъй като бяха минали избори, в Народното събрание течаха дебати за новия кабинет. Целия месец май ние не сме имали заседания. Юни месец влезе новото правителство и първото заседание, което поведохме – не помня точната дата – но беше в края на юни месец, отново не беше продуктивно, защото вече се бяхме забавили с два месеца и нещо. След което се проведеха две или три заседания, в които ние вместо да придвижим нещата напред – да се гласуват комисии, да се гласуват резултати, течаха програми, в които трябваше да се гласуват резултати, ние се занимавахме с това Национален фонд „Култура“ дали трябва или не трябва да оттегля дела, които е завел. Слава Богу, в един момент се отпусти работата и към края на юни ние започнахме.

Там имаше още един дефект, който трябва да спомена. Хаотичността се водеше и от това, че чак на 25 юли, ако не ме лъже паметта, беше гласуван държавният бюджет. До този момент ние, а и Управителният съвет, няхахме яснота с какъв точно ресурс се разполага.

Така че те бяха хаотични в смисъл на това, че има график, който Управителният съвет е гласувал на 28 март, който ние в крайна сметка не спазихме, но пък успяхме до октомври месец, когато приключваше мандата на предишния Управителен съвет, да проведем всички конкурси, проектите да бъдат оценени и Управителният съвет да има възможността да се произнесе по резултатите от тези конкурси.

К. Кръстев: Колеги, мола Ви за точни въпроси и кратки отговори. Деси Георгиева искаше думата.

Д. Георгиева: Едно становище, обратна реплика към това, което каза г-н Драгунчев. Смятам, че не е особено редно, при положение, че съставът на предишния Управителен съвет не присъства на това заседание, така дълго и напоително да се правят внушения и да се разказва какво се случило, едностранчиво, разбира се.

Протоколите от работата на Управителния съвет, за който става дума в този анализ и Доклад са налични и биха могли да бъдат изискани. За който от Вас представлява интерес, може да ги прочете и Ви предлагам да продължаваме напред по Дневния ред, защото мина цял час от началото на заседанието.

К. Кръстев: Професор Атанасов.

В. Атанасов: Аз имам един въпрос и едно предложение. Въпросът ми е свързан с нещо,

което чета на страница 27 за националното съфинансиране.

Г-н Драгунчев, цифрите там са следните: Има 16 проекта. 15 от тях са одобрени, 0 са резерва, 0 са върнати. Един проект някъде изчезва. Това е въпросът ми. Предполагам, че е някакво недоглеждане дребно.

А предложението ми е – ако се съгласят колегите. В последната глава на Вашия отчет, в Заключение, са направени предложения за 2024 година. Разбира се, че има резон във всичко това, но сред тях, позволявам си да кажа, се срещат и доста странни неща. Затова предлагам да разграничим отчета от предложенията. Предложенията можем да приемем, ако сте съгласни – да използвам тази административна фигура „за сведение“, пък Отчета или ще приемем, или няма да приемем.

Сещам се и за още един въпрос, моля да ме извините за спонтанността. Как се композират експертните комисии? Кой ги определя, как се назначават? По какви критерии? Защото наистина се получава един дисбаланс, за който говори г-жа Еленова, и той наистина е странен.

С. Драгунчев: Извинявайте, не Ви разбрах. Кое е странно?

В. Атанасов: Как се композират експертните комисии? Кой ги назначава, какви критерии използват? Те заварено положение ли са, избрани ли са?

К. Кръстев: Моля за кратък отговор, защото наистина напредва времето.

С. Драгунчев: За националното съфинансиране – става въпрос за Програма „Творческа Европа“. Тя е със специфични условия на кандидатстване. Там работата по оценяването на проектите е сведена до техническа допустимост на кандидатите. Там няма експертна оценка. Всеки, който е кандидатствал и е представил изискуемото количество документи, всъщност е одобрен. Логиката там е такава, че те кандидатстват пред Европа по програма „Творческа Европа“, биват одобрени там и от нас не се очаква ние да ги „доодобряваме“, тъй като те са минали далеч по-тежка процедура.

Но за да могат да получат националното съфинансиране, те трябва да предоставят съответните документи, за да сме сигурни ние, че те са изрядни към Европа и да ги съфинансираме. В този смисъл виждате едно „който кандидатствал – взел“. Звучи така, но реално не е така. Разликата от един проект, която виждате е по отношение на организацията „Следваща страница“, които в момента, в който са кандидатствали и Управителният съвет е разглеждал тяхната кандидатура, са били одобрени. Започвайки да реализират проекта си, са били одобрени по още един проект на „Творческа Европа“, в резултат на което, за да получат националното си съфинансиране, което им се дължи и по единия, и по другия проект, кандидатът е сведен до един. Затова виждате с един по-малко, всъщност става дума за една и съща организация, която е два пъти.

Прав сте, може би, че трябва да разделим Отчет и Предложения. Предложенията са сложени, за да има логическа връзка между единия и другия документ. В момента, в

който Вие разгледате и решите как да изглежда Индикативната програма, и единият, и другият документ могат да търпят промени. За да може Управителният съвет логично да мине от Отчета към Индикативната програма, но това е Ваше решение.

К. Кръстев: Благодаря.

Д. Саватева: Може ли един бърз въпрос?

С. Драгунчев: Още един въпрос беше зададен. По отношение на Експертните комисии. През 2023 година, с оглед практичност, те са направени така, че съставът им да не се променя през годината. Те се гласуват веднъж и тези експерти оценяват всички проекти, по всички Програми на Фонда. Положителното беше в това, че тези експерти имат общата картина върху целия сектор, върху всички възможни кандидатури в НФК. И знаят кой, в какво и за какво кандидатства. Това беше позитив. През 2024 година тази логика ще трябва да бъде сменена предвид промените в Закона.

Д. Саватева: Министър Кръстев, бърз въпрос. Във връзка с това, което каза проф. Статулов. Аз много благодаря, че той подхвана темата за децентрализацията – един проблем, който касае особено силно организацията, която аз представлявам – Сдружението на общините. Данните, които се посочени тук, касаят общо разпределение за всички проекти. Цифрите наистина са меко казано смущаващи. Има ли данни по всяка една програма поотделно? Какво е разпределението София, областни градове, малки градове по Преводи или по Сценични изкуства, или по Социално ангажирани? Ако има – моля да ни бъдат предоставени, защото ако вървим действително към децентрализация, трябва да имаме такава базова информация. Иначе и аз забелязах, че „децентрализация“ присъства на няколко места в документа, но тя ще си остане само на теория, ако нямаме такава базова информация. Благодаря.

К. Кръстев: Съгласен съм с г-жа Саватева. Моля тези данни и тази статистика да бъдат предоставени на Управителния съвет.

С. Драгунчев: *(началото на репликата не се чува)* ... защото когато се прави Годишен отчет ние публикуваме обобщена информация. Ако искате, ще направим, разбира се.

К. Кръстев: Тази статистика публична ли е или не?

С. Драгунчев: Не е публична. Ще трябва да бъде изведена.

К. Кръстев: Благодаря Ви. Колеги, други въпроси по приемане на Годишния отчет? Засега виждам, че няма.

Т. Чобанов: Само процедурно да подкрепя предложението за приемане на Отчета без Препоръките, направени в различните му части, които логически и съдържателно принадлежат на друг документ, който ще се гледа на друго заседание.

Д. Георгиева: Извинете, само още нещо, чисто техническо. Моля да бъде отразено в този отчет, че аз не съм представител на Община Варна, а съм поканена в Управителния съвет в качеството си на културен мениджър с фокус Фестивали.

К. Кръстев: Ще бъде отбелязано.

Д. Георгиева: Благодаря.

С. Драгунчев: Това, което ние сме публикували е съответният член на Управителния съвет като представител на една или друга организация, една или друга структура. Ние ги изписваме като такива, а не като професионални компетенции. Тогава ще трябва да сменим и всички останали.

Д. Георгиева: Да. Защото са некоректно написани. Моля да ги смените. За изминалия период.

С. Драгунчев: Коректното изписване е кого представлявате, а не ...

Д. Георгиева: Аз много добре знам в качеството си на какво съм била поканена от министъра, така че много моля да нанесете тези корекции, преди да бъдат публикувани. Както и в анализа. Благодаря.

С. Драгунчев: Ние преписваме Заповедта на Министъра...

Д. Георгиева: Ами отворете Заповедта на Министъра от предходния Управителен съвет и вижте какво пише там. Благодаря Ви.

К. Кръстев: Да преминем към приемане на Годишния отчет с препоръката на проф Атанасов.

Гласуване.

И. Ганев: Единодушно.

К. Кръстев: Благодаря. Да преминем към точка три - Одобряване на Годишния финансов отчет на Националния фонд „Култура“ за 2023 г. Докладва Сава Драгунчев.

С. Драгунчев: Тук ще бъде бърз. Защото тази справка я имате, тя представлява едни хиляди таблици. Резюмето от тези хиляди таблици, сега ще Ви го кажа, защото то е по счетоводни сметки вкарано и подозирам, че част от Вас може да нямат представа какво точно виждат.

Финансирането към Национален фонд „Култура“ за 2023 година – от 1 януари 2023 до 31 декември 2023 от страна на Министерство на културата е 4 530 000. Ще ги закръглям, за да е по-ясен порядък, отколкото конкретната сума.

Корекции има едни от 4 700 лева.

Възстановени суми по проекти – близо половин милион.

И от Хазарта са влезли 3 800 000.

Тоест: по бюджет на Министерство на културата – четири и половина милиона, по възстановени – половин милион и от хазарта – три милиона и 800, което прави общо 8

835 000 лева.

В Годишния отчет я има информацията като пари по отделните програми: Мобилност, Творческа Европа, Любителско изкуство, Разпространение, Критика, Дебюти, Преводи, Социално ангажирани изкуства и Създаване.

Създаване е с най-големия бюджет, това е трансформиращата се програма от Едногодишен грант в Създаване.

Изразходваните средства, това, което е разпределено от Национален фонд „Култура“ е 8 683 000 и остатък.

Това, което Национален фонд „Култура“ като второстепен разпоредител с бюджетни средства към Министерство на културата, предоставя към други второстепенни разпоредители е в размер на 122 696 лева.

Тази сума е корекция, това не са реални пари, които да са предоставени от една страна на друга.

Предоставените трансфери по сключени договори за финансиране на проекти на общини – пак е корекция и пак е в този порядък – 152 000.

Не знам дали ще Ви е интересно, но нека го кажа: 11 души са щатните служители на НФК. Средствата, изплатени там за 2023 са 273 712 лв. по заплати за персонал.

Обезщетения за неизползвани отпуски – само 3 527 лева.

Болнични от работодател: 242 лева – тоест, малко.

Хонорари за външно нает персонал – това са Експертни комисии на Фонда най-вече. Там средствата са 311 457 лева. Обръщам внимание – 311 457 при бюджет, с който разполага НФК от 180 000 лева за такава сметка.

Ние сме писали няколко пъти до Вас, г-н Кръстев, че бюджетът по граждански договори и въобще за издръжката на НФК трябва да се увеличи, предвид най-вече плащанията на средствата към оценяващите комисии.

Миналата година още един сравнително утежняващ бюджета елемент имаше – всички тези 15 заседания на Управителния съвет, които – знаете – също се плащат от бюджета на НФК.

Така че по група „Персонал“ изразходваните средства са 655 000 лева.

Имаме един членски внос към Международната асоциация на Фондовете „Култура“, който е само 1 000 лева.

Дълготрайно материални активи – основно са компютри – 18 000 лева.
И нематериални дълготрайни активи – това са софтуерни продукти – 6 000.
Това са закръглени стойности, да не Ви казвам точните, за да не губим време.

Всичко изразходвани по издръжка – персонал, заплати, ДМА, НМА, хонорари и т.н.,
точната сума е 886 490 лева.

Общо разходи – със субсидията за Програми и за бенефициентите, за културните
организации, общо разходи 8 835 609 лева.

Този Финансов отчет е предоставен на Министерство на културата, подписан е от мен и е
предоставен още в края на януари или началото на февруари, за произнасяне от страна на
Първостепенния разпоредител, принципала – Министъра на културата.

К. Кръстев: Благодаря. Да преминем към одобряване на Финансовият отчет на
Национален фонд „Култура“. Режим на гласуване.

Гласуване.

И. Ганев: Единодушно, всички „за“.

К. Кръстев: Благодаря. Единодушно. Приема се. Преминаваме към точка четири:
Приемане на решение на Управителния съвет на Националния фонд „Култура“ за
изпълнение на влезли в сила съдебни решения на Върховния административен съд.

Доклад от Процесуалният представител – адвокат Цончева и съдебните решения, които ги
имаме.

И. Ганев: Докладът го имат всички – Доклад за НФК. Може би само заключителната част
да докладват.

К. Кръстев: Да, може би. НФК на линия ли сте? Ще докладва ли адвокат Цончева?

С. Драгунчев: Ако мога за колегите от Управителния съвет, които още не са свикнали с
тази процедура, едно уточнение да направя.

От резултатите на програмите на НФК има недоволни, разбира се. При част от тях се стига
дотоам, че се завеждат дела срещу решенията на Управителния съвет, като тези дела се
водят от Процесуален представител. В повечето случаи нещата свършват до съответния
Административен съд по седалище на организацията. В някои от случаите обаче, си стига
и до Върховен Административен съд.

Това, което разпорежда съдът в 100 % от споровете към решения на Управителния съвет,
е Управителният съвет да се произнесе наново и да преразгледа решението си. Под
„преразглеждане на решението“ се има предвид да се произнесе единствено и само по

съответния проект – така постановява съда. Няма касиране на цялата програма, връщане на цялата субсидия или нещо подобно. Разсъждението е, че Управителният съвет е с немотивирано решение за финансиране – недостатъчно силни мотиви.

Успешна практика до момента, всъщност единственото, което можете да направите в момента е, в тези съдебни решения, в които трябва отново да се произнесе Управителния съвет – знаете, това са решения на предишния състав на Управителен съвет – сега ще трябва Вие да се произнасяте, санкцията е на Управителния съвет.

Предложението, което дава Процесуалният представител е разширено тълкуване на становището, така че да се спазят разпорежданията на съда да има подробно решение от страна на Управителния съвет.

Вие виждате едни подробни аргументи защо проектът не е одобряван. Още една скоба само да отворя, ако ми позволите. Дори да не се случи това – тоест, Управителният съвет да гласува новото становище, по-подробното, по-обяснителното, съдът да постанови, че не приема решението на Управителния съвет, и се произнася в полза на спорещия.

Тогава – за да знаете каква материална отговорност следва, тези решения винаги са съпроводени с това, че разноските по делото се поемат от Национален фонд „Култура“, но субсидия не се изплаща. Тоест, ако някой съди за това, че не са му дадени средства, съди, ние спорим – на една или втора инстанция, и ако НФК не успява, то това е свързано с разходи по отношение на разноските за делото. Субсидията в съответната година не може да бъде преразпределяна за проекти, които са от предишна година. Това е основният аргумент. Субсидията за 2022 година вече е разпределена, тя е приключена, занулена – ние работим като второстепенен разпоредител. В 2023 година, дори и да се произнесе Съдът в полза на ищеца, то тогава ние ще трябва да едва ли не да платим от субсидията за 2024, което не може да се случи.

К. Кръстев: Благодаря. Адвокат Стеркова.

А. Стеркова: Колеги, дотолкова, доколкото адвокат Цончева не е налична, за да обясни по-подробно, и доколкото точката е формулирана като „приемане на решение на Управителния съвет на Национален фонд „Култура“ за изпълнение на влезли в сила решения на Върховния Административен съд“, обръщам внимание, че влезлите в сила решения на съдилищата, подлежат на изпълнение. И не е необходимо нарочно решение. В този смисъл, Вие ще трябва да ги изпълните.

Предлагам Управителният съвет да вземе решение за приемане на постъпилите писмени докладни за сведение. И в последващи заседания на Управителния съвет, след като се запознае по-подробно, да се вземе решение съобразно решенията на Съда. Това, което съдът казва. Тъй като от преписката, от докладните записки в момента не мога да се ориентирам.

С. Драгунчев: Само да добавя нещо г-жо Стеркова. Абсолютно вярно – разпореждането на

съда няма какво да го тълкуваме. Това, което предлага адвокат Цончева са становищата, които обаче за нови решения по съответните проекти, тези нови решения Управителният съвет трябва да ги гласува. Това е предложението на Процесуалния представител, а не дали да изпълняваме решенията на съда, или не. Напротив – изпълняваме ги, но с произнасяне на Управителния съвет трябва да стане това, че даваме по-подробни становища за проектите, за които се спори.

Това, което Ви е предоставено, накрая, където има решение във всеки един от тези документи, е какво всъщност Управителният съвет да постанови като последно становище за съответният проект. Вие това виждате в момента.

А. Стеркова: Това следва да бъде разписано като отделни решения на Управителния съвет.

С. Драгунчев: Защото Управителният съвет утвърждава становищата по проектите за финансиране.

А. Стеркова: По същия ред трябва да има и отделни Решения в изпълнение на всяко едно указание на съда. В този смисъл с приемане на общо Решение на Управителния съвет за подкрепяне на Докладните записки, това няма да се случи. Така че предлагам за целите на гласуването да се приемат Докладните записки за сведение и в рамките на следващото заседание на Управителния съвет да се изготви Решение по всяко едно от делата.

К. Кръстев: Благодаря.

В. Атанасов: Само да допълня нещо. Доколкото успях да се запозная с документацията, Върховният Административен съд е върнал на Управителния съвет нещо, което той трябва да преразгледа. Решението на Управителния съвет – бившия имам предвид – е свързано с това, че не се допуска проектът на Фондация „Борис Христов“ за разглеждане, поради липса на финансиране. ВАС връща на Управителния съвет необходимостта да вземе решение. Да го вземем още сега. Да ги допуснем до Техническа и Експертна комисия, това не означава нищо повече.

С. Драгунчев: В момента не виждам решението, ще ми отнеме време, но разсъждавам по това, което казахте Вие. Ако Вие ги допуснете, това означава, че Администрацията трябва да проведе последващ конкурс. Затова е предложено решение с мотивация от страна на Управителен съвет. Последващ конкурс няма, годината е приключила, Вие няма да какво да ги допуснете вече. Тук може би г-жа Стеркова да ми помогне с правната терминология. Става въпрос за нещо, което вече го няма. Решението на Административния съд е да ги допусне до конкурс, а този конкурс е приключил, субсидията е разпределена.

В. Атанасов: Трябва внимателно да се прочете решението на ВАС.

А. Стеркова: Отново да кажа – тъй като не съм запозната със самите решения на Управителния съвет, с детайлите на делото и с решението на Съда, нека да приемем записките за сведение. И молбата ми е Администрацията на Фонда да подготви копия от

Протоколите с решенията, които са предмет на тези съдебни дела и да ги изпрати, за да може да се комплектуват преписките по всяко едно Решение за запознаване на Управителния съвет и съответно за оформяне на нови Решения.

С. Драгунчев: Добре.

К. Кръстев: Добре, така го приемаме.

А. Стеркова: И ако може докладчикът да бъде адвокатът.

К. Кръстев: И още нещо. Използвам случая да поканя г-н Сава Драгунчев още утре за лична среща в Министерство на културата и настоявам за тази среща. Благодаря. Нека да преминем към гласуване на така формулираното от г-жа Стеркова решение.

А. Стеркова: Приемане за сведение на Докладните записки на Национален фонд „Култура“ за влезли в сила решения на Върховния Административен съд по Докладни записки на Процесуалния представител адвокат Диана Цончева.

К. Кръстев: Преминаваме в режим на гласуване.

Гласуване.

И. Ганев: Единодушно „за“.

К. Кръстев: Преминаваме към точка пет. Обсъждане на становище на Експертната комисия по Програма „Социално ангажирани изкуства“ 2023 г. по проект № SAI2023V-6 („Визуални изкуства“), върнат от Управителния съвет на Националния фонд „Култура“ за преоценка от други оценители. Докладва Екатерина Ковачева – главен експерт „Проекти и програми“.

Е. Ковачева: Здравейте. Уважаеми членове на Управителния съвет, аз съм Екатерина Ковачева. Ще докладвам по точка пета, която е обсъждане на допълнително становище на Експертната комисия по Програма „Социално ангажирани изкуства“.

На свое заседание на 17 ноември 2023, Управителният съвет взема решение, с което приема резултатите, представени от Експертна комисия по Програма „Социално ангажирани изкуства“, с изключение на проект номер SAI2023V-6. Проектът се казва „Различните“ на Фондация „Фодар“.

Решението, което Управителният съвет взема, е проектът на Фондация „Фодар“ да бъде преразгледан от нови членове на Експертната комисия и да бъде представена нова оценка по него.

Проектът е върнат, преразгледан е от различни членове на Комисията. Те го оценяват със 74 точки. Може да видите Доклада на Комисията, както и приложението към него. Тези 74 точки поставят Проекта в резервите, като след финансиране на цялата Програма, както и резерви - има три нефинансирани резерви преди този, тоест, с по-висока оценка. И този

проект остава, съгласно това предложение на Експертната комисия, към нефинасисраните резерви в Направление „Визуални изкуства“.

К. Кръстев: Благодаря. Въпроси?

С. Драгунчев: Може ли само да уточня нещо? За да знае Управителният съвет. Този проект беше разгледан един ден преди края на мандата на предишния Управителен съвет и затова решението остава във Вашите ръце – на новия Управителен съвет.

Ние го предоставихме на експертите, които да го оценят, те го оцениха, но тогава вече Управителен съвет нямаше, затова е при Вас.

К. Кръстев: Благодаря. С това да приемем, че точка пет сме обсъдили и да преминем към точка шест.

С. Драгунчев: Това трябва да бъде гласувано. Това е становище, което ние, официално, като решение на Управителния съвет трябва да дадем на кандидата.

А. Стеркова: Точката е представена като „Обсъждане на становище на Експертната комисия по Програма „Социално ангажирани изкуства“ 2023 г. по проект № SAI2023V-6 („Визуални изкуства“), върнат от Управителния съвет на Националния фонд „Култура“ за преоценка от други оценители.“ Няма формулирана точка за Решение.

С. Недев: Може ли да се включа? Здравейте, аз съм Слав Недев. Доколкото аз се запознах с документа, има един съпътстващ документ – таблица, в която е решението на тази повторна комисия. И решението е положително, но поради липса на средства, проектът не е одобрен. И оттук следва, че ние няма какво да решим всъщност.

С. Драгунчев: Извинявайте, нека да кажа нещо. Абсолютно всички решения, свързани с разпределяне на държавната субсидия за проекти са в ръцете на Управителния съвет. За кого ще се дават или няма да се дават средства, е решение на Управителния съвет.

Въпросният проект е върнат за преразглеждане, тоест, за него още няма произнесен окончателно акт на Управителния съвет – финансира или не финансира. Този проект не фигурира в класирането по Програма „Социално ангажирани изкуства“ за 2023. Сега от Вас се очаква – предишния Управителен съвет съвсем логично е решил да върне проекта за преразглеждане, но сега решението какво се случва с този проект, остава във Вас. Дефакто няма да бъде финансиран, независимо от решението, защото минахме в следваща бюджетна година, но така или иначе това решение Вие трябва да го гласувате. Ние трябва да го публикуваме.

С. Недев: Да, разбираме. Може ли да ни предложите формулировка за решението?

С. Драгунчев: Това становище, което Ви е дадено като приложение – това имате да гласувате. Становището по проекта. По-дългият текст.

С. Недев: Тоест, да приемем становището или не?

С. Драгунчев: Приемате становището. То казва финансира/нефинансира. Съдържа в себе си диспозиция, която е достатъчна за нас, за да действаме ние нататък. Но Вие трябва да го гласувате въпросното становище. Представете си някаква конкурсна Програма на НФК и Вие гласувате резултатите от програмата. Това правите, само че за един проект.

В. Атанасов: Какво становище всъщност обсъждаме – това, с което проекта е върнат, или последващото становище, с което е приет, но няма пари?

С. Драгунчев: Последващото. Защо е върнат, те са си го мотивирали Управителния съвет тогава.

К. Кръстев: Аз го нямам това становище пред мен.

няколко гласа едновременно, не се разбира достатъчно коректно кой какво казва

С. Недев: ... оценен е положително, но няма да бъде финансиран поради липса на средства. Аз лично този проект бих го подкрепил и бих подкрепил това становище и тази оценка.

В. Атанасов: Това е памет – ако говорим за „Различните“. За книгата с фотографии.

С. Недев: Това е проект за книга, която съдържа сто снимки... в този смисъл добър, хубав проект.

В. Атанасов: А не става ли дума за някакви липсващи 490 лева. Тоест, не че няма финансиране, а че някакви 490 лева не са стигнали?

С. Недев: Цялата сума, която се иска са 11 900 доколкото си спомням и са отпуснати...

С. Драгунчев: Тази таблица, която виждате, със синята анкетка отгоре – това е нещото, което гласувате. Брой точки: 74. Предложено финансиране от страна на НФК 11 410 лева. И следва въпросното становище, което Вие, изчитайки го, приемате, че проектът към момента не се класира за финансова подкрепа, поради недостиг на средства. Това приемате. Това е все едно един ред от класиране в програмата.

С. Недев: На мен ми се струва, че няма друг избор.

С. Драгунчев: Ако не сте съгласни с така формулираното становище, тогава трябва да го върнем отново на Експертна комисия и тя да преформулира нещо друго. И тогава вие отново да го гласувате. Но така или иначе, Вие трябва да гласувате тези параметри – колко са точките, какво е финансирането и какво е становището. Предложеното в момента е 74, 11 410 и този текст.

Д. Саватева: Имам един уточняващ въпрос. Има ли право същата организация да кандидатства следваща година, при приета индикативна програма?

С. Драгунчев: Има право да кандидатства, и то със същия проект, защото проектът от '23та година не е отхвърлен, а просто не финансиран.

А. Саватева: А не може ли просто да го добавим към становището. Вероятно хората го знаят, но за да не излезе, че ние само го отричаме. Тъй че тази подкрепа, която бихме гласували, няма номинална стойност.

С. Драгунчев: Вашето гласуване е друго. Вие приемате становище на Експертната комисия, не се обръщате към кандидата. Вие утвърждавате решение на Експертната комисия.

А. Саватева: Разбирам. Просто смятах, че можем да вкараме друг нюанс.

С. Драгунчев: Ние можем да им пратим решението, което се забави заради смяната на Управителния съвет, и този текст, който казвате, да им го добавим като обяснителен.

А. Саватева: Мисля, че е резонно.

С. Драгунчев: Уважително е към тях, така е.

А. Стеркова: Тъй като по приетия Дневен ред това е „обсъждане на становището“ и ние, освен да приемем становището, което обаче не съм убедена напълно, че отговаря на нуждите на Фонда. Затова предлагам да се гласува решение, с което в момента да се приеме становището, и за следващото заседание на Управителния съвет г-н Драгунчев да представи формулировка на решенията, които има необходимост да се вземат, тъй като в момента аз не виждам начин да се вземе решение, с което това Приложение 1 с входящ номер, кандидат, сесия, име на проекта и т.н., да се приеме.

С. Драгунчев: Извинявайте, може би нещо аз не се изразявам добре. Смесът на Вашето гласуване е Вие да одобрите решението на Експертна комисия. Вие само това правите. Не финансирате и не дофинасирате, или решавате колко пари или нещо такова.

А. Стеркова: Съжалявам, че прекъсвам, въпросът е, че тук, в Доклада, аз не виждам решение...

уточнения кой всъщност документ се обсъжда и гласува.

С. Драгунчев: Гласувате целия ред. Целият ред включва крайни точки, предложено финансиране и заключително становище. Това, което е в тъмно синьо. Тези три колони са Ваши. Другите са служебна информация.

А. Стеркова: Ако Управителният съвет, или Вие можете да дадете формулировка на това как да изглежда решението...

С. Драгунчев: Решението е Управителният съвет приема предложеното становище от преразглеждането от Експертната комисия на проект еди-кой си. Това имате да

направите.

А. Стеркова: Това какъв ефект ще постигне?

С. Драгунчев: Връщам се на оригиналният вариант. Ако това беше нормална програма, Вие гласувате всички проекти, които са били одобрени от Експертната комисия, и тези, които не са одобрени. Там се гласува една таблица, която изглежда по същия начин, но с много повече редове. И Вие анблок гласувате всички тези редове. И казвате: „Управителният съвет приема решението на Експертната комисия“ и тези резултати се публикуват публично.

В случая, Управителният съвет е върнал само този ред, и Вие го добавяте.

А. Стеркова: Тоест, ние не приемаме становището на Експертната комисия, ние приемаме решението на Експертната комисия?

С. Драгунчев: Да. Или не приемате.

А. Стеркова: Но се гласува „решение“, а не „становище“. Това е въпросът. Защото „становището“ ефект няма, то е друго.

В. Атанасов: Нито едното, нито другото. Това е таблицата на оценителите. Нито е „становище“, нито е „решение“.

К. Кръстев: Аз предлагам тази точка да я преразгледаме в следващото заседание, което го обявявам днес – то е насрочено за 9 април, от 14:00 часа.

А. Стеркова: Като молбата ми е да се даде по-ясна формулировка.

С. Драгунчев: Да се формулира какво да направи Управителния съвет, разбрах Ви.

К. Кръстев: Гласуваме ли това, което приехме сега, за да го отложим за следващия път?

С. Драгунчев: Няма нужда да го гласувате, направо го отлагаме.

К. Кръстев: Преминаваме към точка шест: Докладване на технически грешки от страна на кандидати, одобрени за финансово подпомагане на проекти през 2023 г., при представяне на документи за сключване на договори – предоставяне на информация за закрити банкови сметки. Докладва Теодора Захаријева – главен експерт „Проекти и програми“.

Т. Захаријева: Здравейте и от мен. Това е чисто технически въпрос, който трябва да бъде обсъден от Управителния съвет. Отнася се до програмите, проведени през 2023, програма „Създаване“. В частност (*не се разбира*) организации и фестивали, като Програма „Творческа Европа“ и Програма „Любителско изкуство“. По тези проведени програми са гласувани резултати и вече са сключени договори. С две организации - „Арт Урбана Колектив“ има сключени договори по Програма „Създаване“ и Програма „Творческа Европа“ и бенефициент със сключен договор по програма „Любителско изкуство“ - Сдружение „От извора на Севера“. Тези договори са сключени в уговореното време, когато това е трябвало да се случи по процедура – както се е случило с всички останали

договори, които са подписани и са изплатени сумите.

Както може би сте видели в Докладната записка, ще си позволя да я прочета, за да съм максимално точна:

„На 21 ноември към кандидатите, чиито проекти бяха предложени от Експертната комисия и одобрени за финансиране от Управителният съвет на Националния фонд „Култура“ по програмите, които вече изредих, бе отправена покана за сключване на Договор по електронната поща. Това се случва с всички бенефициенти.

Инструкциите в поканата за сключване на Договор включват прилагане на всички изискуеми документи към Договора, като сред тях е и банковата сметка – те предоставят информация – банково удостоверение за банковата си сметка.

Документите от страна на бенефициента „Арт Урбана“ Сдружение бяха представени в срок, като е била налична банкова сметка с посочен титуляр юридическото лице.

В последствие, на 1 януари, на официалната електронна поща на Фонд „Култура“ беше изпратено запитване относно изплащането на сумите по двата посочени договора, които има сдружението – това са сключените договори по Програма „Създаване“ и Програма „Творческа Европа“.

Беше отправено запитване от тяхна страна кога ще бъдат изплатени сумите по двата договора.

В последствие се установи, че те са приложили грешно своя банкова, невалидна сметка. Сумата е преведена по тяхната сметка, но тъй като е представена погрешно от тяхна страна и сметката е невалидна, сумите са върнати обратно в бюджета на Министерство на културата и са занулени.

Идентичен е и случаят със Сдружение „От извора на Севера“ по Програма „Любителско изкуство“, като отново представената от страна на бенефициента банкова сметка не е активна.

Молим за последващи Ваши решения как да бъдат преведени сумите по тези три договора на двамата бенефициенти.

С. Драгунчев: Ако мога само да допълня нещо. Проблемът тук е, че има грешка, която не е в полето на Национален фонд „Култура“, която - ако решите да бъде изправена – трябва да бъде изправена с бюджета за 2024 година. Това са средства, които са предвидени, отпуснати от бюджета за 2023 година, и вие сега ще трябва да решите, ако трябва да бъдат изплатени тези суми, тези суми ще бъдат изплатени – единствено може да се случи това – от бюджета за 2024 година. Тоест – да намалите държавната субсидия за 2024 година с размера на тези два проекта.

А. Стеркова: Ако разбираме правилно, става въпрос за два случая, при които има грешка в IBAN на бенефициентите, Национален фонд „Култура“изплаща средствата и поради грешката парите се връщат и зануляват. Може ли да ни кажете кога са върнати сумите към Национален фонд „Култура“?

С. Драгунчев: Национален фонд „Култура“ разплащаше по тези програми в първите дни на декември. Тоест, те са изпратени – ако кажете, ще ви представя и платежните да ги видите, с конкретната дата. В следващият момент те са върнати към принципала – първостепенния разпоредител. Ние нямаме, такава динамична проверка няма как да се прави точно в този момент, в който разплащаме цялата субсидия, защото обикновено в края на годината става това.

Тоест, ние не виждаме, че тези пари са постъпили и в момента, в който се прави Годишния финансов отчет, чак тогава гледаме къде какво се е случило. Самите бенефициенти не са реагирали, че не са си получили парите. Дошъл е 15 или 20 декември, когато СЕБРА затваря, и неусвоените средства се връщат към Централния бюджет.

Те са се усетили януари месец, и коментарът им е януари месец, когато това вече е било факт.

А. Стеркова: Само да попитам – Национален фонд „Култура“ разплаща, но парите се връщат по сметка на Министерство на културата?

С. Драгунчев: Точно така, да.

А. Стеркова: Дали можете да ни представите допълнителна информация и извлечение от банката за върнатите суми, защото обикновено като има грешен превод, банката би трябвало да връща парите по сметка на наредителя.

С. Драгунчев: Наредителят обаче сте вие.

А. Стеркова: ОК, добре. Кажете ни за какви суми става въпрос.

Т. Захаријева: Само секунда.

К. Кръстев: Ние ще ги задължим да дадат нова сметка?

С. Драгунчев: Те са я дали, ние я имаме. Въпросът е, че Вие трябва да решите от 2024 дали ще теглите пари, или не.

А. Стеркова: Явно те са представили вече правилните сметки, въпросът е, че трябва да се плати от бюджета за `24та, което означава, че ще бъде намален със съответната сума.

С. Драгунчев: Пак казвам – тук дефектът не е при нас.

В. Атанасов: Вероятно съществуват и други такива случаи, в които бенефициентът получава сума за подпомагане – все още не знаем каква е тя – но предоставя некоректна банкова сметка. На мен ми се видя, че Техническата комисия е преценила съответствието

на банковата сметка и бенефициента.

С. Драгунчев: Това не е вярно. Техническата комисия не гледа банкови сметки. Банковите сметки се предоставят при сключване на договора.

В. Атанасов: Само за секунда, да довърша. Ако по вина на бенефициента сумата не е пристигнала при него, защо тя трябва да се планира в бюджета за 2024 година? Той просто е изпуснал влака.

С. Драгунчев: Това е така, наистина, но въпросът е, че тук Управителният съвет трябва да влезе в една малко по-различна роля и да реши дали да бъде благороден или... малко е такова решението. Иначе сте абсолютно прав – грешката е от страна на бенефициента. Пак казвам – той предоставя банковата сметка чак при сключване на договора, не преди това. Техническата комисия не гледа банкови сметки. В момента, в който той предостави тази банкова сметка, ние изплащаме по нея. Единственото, което гледаме е дали титулярът на сметката е представляващото организацията лице. Това е съвпаднало – това го прави и счетоводителят, и експертите. Това е съвпаднало и ние сме превели сумата. Това, че той е дал грешна сметка – абсолютно сте прав за влака.

И тук въпросът е решение на Управителният съвет – дали ще бъде така благороден, въпреки това, да задели от 2024, вече няма как от 2023, средства, за да бъде платено, или не.

К. Кръстев: Кога е било това плащане?

С. Драгунчев: Ще трябва да направя справка, тя е малко сложна, за да Ви кажа точната дата, но това е било в началото на декември със сигурност.

К. Кръстев: И за това време не можа да се оправи?

С. Драгунчев: То не е за това време. Те от началото на декември до затварянето на СЕБРА е трябвало да се оправи. Става въпрос за седмица, максимум две. Този проблем в бъдеще няма да го има предвид новия закон. Тези неща, свързани с изплащания в последния момент, такива грешки ще има кога да се изправят. Но действащият тогава – в 2023 сме в тази ситуация, в която сме били винаги досега.

К. Кръстев: Сумата може ли да ни я кажете?

Т. Захариева: За Сдружение „Арт Урбана Колектив“ по програма „Създаване“ става дума за 78 220 лева. За същото сдружение по Програма „Творческа Европа“ става дума за 50 867 лева. И за Сдружение „От извора на Севера“ по Програма „Любителско изкуство“ става дума за 10 550 лева.

Това са всички суми. Около 140 000.

изчисляване на точната сума

Т. Захариева: 139 637 лева.

Д. Статулов: *(началото на репликата не се разбира)* ... да приемем решение, което да е дисциплиниращо за кандидатите, които тепърва ще кандидатстват, или ще бъдем благородни и ще отпуснем, но ще стане прецедент.

А. Стеркова: Аз бих препоръчала – абсолютно извън протокола – да направите правен анализ, за да се види какви биха били индикациите върху Фонда върху двете решения, дотолкова, доколкото...

С. Драгунчев: Не могат да ни съдят. Тоест, могат, но няма смисъл в това да завеждат искова молба срещу нас, защото те имат право на това финансиране, ние сме го отпуснали, но има техническа грешка, която не е наша. Разбирам какво питате. Това сме го разсъждавали – какви биха били правните последици. Няма такива в наш ущърб, грешката не е наша.

В. Атанасов: Аз искам да подкрепя г-н Статулов да не създаваме прецедент. Благородството не влиза в номенклатурата на административните отношения, в които сме ние. Ако ние решаваме по благородство, ще трябва после да решаваме и по симпатия. А ми се струва, че там бихме сгрешили много. Така че моето предложение е съвсем конкретно – хората да стартират една нова процедура, да минат съответните технически и експертни комисии и да участват за финансиране с бюджета за 2024та.

С. Димитров: Г-н Министър, мога ли да взема думата и аз? Аз със сигурност ще подкрепя това последно предложение, че човек е добре да бъде благороден, но в ситуацията, в която сме, може би ще ни вкара само в излишно усложняване на ситуацията. И второ – никой няма да спре тази организация, или тези организации, защото разбрах, че два проекта са на една организация, да кандидатстват отново. Така че определено подкрепям това предложение.

Д. Георгиева: Само едно изречение може ли, г-н Министър? Разбира се, че можем да минем към гласуване, но аз смятам, че е редно да ни бъдат изпратени точните дати, на които е направен преводът към тези организации – кога са го получили, кога е върнат в Министерството, по коя сметка, кой го е гледал, за да можем да бъдем абсолютно подплатени с това решение. Освен това не ми стана ясно – сметките на тези организации са били невалидни, защото са закрити, или защото са на друго юридическо лице, или бенефициентът просто е сгрешил една цифра в документацията. Мисля, че това е доста важно.

Няколко гласа едновременно, не се разбира коректно

И. Ганев: Искаме да видим първоначално тази техническа грешка в кой документ е била. Да видим история на събитието. Защото в момента се доверяваме само на едно становище, а не сме видели...

К. Кръстев: Г-жа Захариева?

Т. Захариева: Искан само да допълня, че документите, които представят всички бенефициенти на етап сключване на договор, са Банково удостоверение, което е т. нар. „служебна бележка“ с име на титуляр, банкова сметка и всички други реквизити, които се съдържат в този документ. А тези данни, и в двата случая, и по двата договора, съвпадат с данните на самите организации. Просто тези банкови сметки от тяхна страна не се използват, не са валидни или по някаква причина са затворени.

Всичко това е описано в тази Докладна записка, която Ви беше предоставена и това, което сега уточних.

Друго, което исках да допълня е, че едната програма, припомням само, че това е „Творческа Европа“. Единият договор е по Програма „Творческа Европа“.

Д. Георгиева: Още веднъж повтаряме, че самите бенефициенти са дали невалидни банкови сметки? Затворени?

Т. Захариева: Да, абсолютно правилно.

С. Драгунчев: И следва кореспонденция между нас и тях, в която това те то декларират.

Д. Георгиева: А защо са преведени сумите, ако... или това е последващо, вече в `24та година? Какво е обяснението – защо са дали невалидни и закрити банкови сметки?

С. Драгунчев: Те са дали банковите сметки, ние проверяваме дали съвпада юридическото лице с тази банкова сметка, това е единственото, и превеждаме сумите. На следващият етап, което подозирам, че е било към края на месец декември, парите са били върнати към Министерство на културата, те са разбрали, че не са получили пари когато са си проверили сметката – това е станало в средата на януари, доколкото си спомням, и е започнала една преписка между нас и тях, в която те установяват, че са дали грешна банкова сметка. Това го имаме черно на бяло, те го признават.

Д. Георгиева: Още веднъж – между грешна банкова сметка и невалидна банкова сметка и закрит банкова сметка има много голяма разлика.

С. Драгунчев: Това за нас няма никакво значение, защото ние превеждаме по тази банкова сметка. Кога това се връща към Министерство на културата, ние няма как да следим.

Д. Георгиева: Беше обикновен въпрос. Тези банкови сметки са били закрити или невалидни, или в документа има грешка в цифрите?

Т. Захариева: Грешка няма в документа на тяхната предоставена служебна бележка.

Д. Георгиева: А какви банкови сметки са дали в следствие тези организации, към които имат претенции да бъдат преведени тези пари? Различни от първоначалните, или?

Т. Захариева: В момента те не са поканени да предоставят адекватни банкови...

Д. Георгиева: Г-н Драгунчев каза, че са предоставили банкови сметки.

С. Драгунчев: Не, че ние водим чакаме решение на Управителния съвет, и ако се случи такова положително за тях решение, ние ще пристъпим към изплащане наново. Ако вие решите. Така или иначе това, което те са декларирали вече, в кореспонденцията, която имаме, е че тези банкови сметки са невалидни или недействащи.

А. Стеркова: В кореспонденцията станало ли е ясно към датата на сключване на договора и представяне на служебните бележки от банките за банковите сметки, били ли са действащи банковите сметки или изначално са били закрити, а служебните бележки са били стари? Защото ако банката им е закрила банковите сметки по една или друга причина след подписване на договора – това е една ситуация.

С. Драгунчев: Тя пак не рефлектира върху нас. Това, което ние имаме да направим, е по една сметка да преведем едни пари. Нещо не се случва в тази сметка – парите се връщат.

К. Кръстев: Г-н Драгунчев, никой не търси вина във Фонда, просто искаме да проследим...

С. Драгунчев: Аз разбирам. Въпросът е, че има неща, на които ние не можем да отговорим.

К. Кръстев: Разбрало се е в `24та година, че е преведено на грешната сметка, те не са си потърсили парите до края на `23та година. Това ли е казуса?

С. Драгунчев: Точно така. Да.

К. Кръстев: И изведнъж се оказва, че банковата бележка, която са дали и която потвърждава тази сметка, Вие я имате при Вас. Така ли е? И тя съвпада с банковата сметка на бенефициентите. Така ли е?

С. Драгунчев: Да.

К. Кръстев: Как така изведнъж бенефициента се оказва с друга банкова сметка?

С. Драгунчев: Оказва се, че бенефициента не му работи банковата сметка. По някаква причина. Дали е закрита, може да е запорирана, не знам, ние не правим разследване. Единственото, което знаем, е че по тази банкова сметка парите са върнати към нас, към Министерство на културата. Те не са получили пари, това е станало. Предоставили са закрити банкови сметки. Подсказват ми колегите от Фонда – на 8 и на 10 декември са минали по СЕБРА. Това означава, че ние сме ги наредили, служителят в Министерство на културата е одобрил, и от сметката на Министерство на културата за НФК са пратени тези суми към бенефициентите.

Установяват в последствие те, че са предоставили закрити банкови сметки, като това установяване се е случило януари, когато вече сме в следващия бюджет.

Д. Саватева: Ако позволите едно изречение – мисля, че с оглед обективно решение е

добре да се изясни това, което каза и юристката – дали те са подали съзнателно недействащи банкови сметки, или просто банката е закрила тези банкови сметки, а те не знаят. Важно е да установим дали организациите имат...

В. Атанасов: Може ли да взема думата още веднъж? Повтарям своето предложение. Този казус не е наш. Ние не правим детективно разследване с помощта на финансови органи чия сметка... Някой не си е получил парите по своя вина. Или ги е оставил и *(неразбираемо)* Нещо, което касае нашите решения, трябва да бъде погледнато по друг начин. Да не сменяме фокуса.

К. Кръстев: Разбирам и абсолютно подкрепям. Това е немарливост, която не разбирам защо е направена. Не може да си представил сметка и не си проверил дали... то просто е абсурдно. Не знам как въобще е станало това.

От нас се очаква какво? Решение?

С. Драгунчев: От Вас се очаква решение дали тези суми през бюджета за `24та могат да бъдат предоставени на бенефициентите, които по логика имат право на тях, защото са успешни кандидати. Но са неизрядни изпълнители на процедурата.

К. Кръстев: Технически у кого е вината? Има ли заведено дело?

С. Драгунчев: Няма.

В. Атанасов: Вината си е в бенефициента. Да участва и да се яви в нова конкурсна процедура.

К. Кръстев: Да, г-жа Захариева?

Т. Захариева: Само да допълня едно изречение. Към договора и към цялата проектна документация, всеки бенефициент декларира верността на данните, които предоставя към Националния фонд „Култура“.

К. Кръстев: Това решава въпроса. Предлагам Ви да гласуваме решение.

А. Стеркова: Аз ще помоля в бъдеще при съставянето на Дневния ред да се формулират по-добре точките. По настоящата – приемаме/не приемаме Доклада на Теодора Захариева – главен експерт „Проекти и програми“ и взема решение... И какво решение очаквате? Да не се изплащат сумите, да не се предвиждат в бюджет 2024? Ние можем да го приемем „за сведение“, без да вземаме решение и по този начин това няма да се отрази на бюджет 2024... Да?

Т. Захариева: Молим за решение дали сумите по тези Договори да бъдат изплатени с бюджета от 2024 година?

В. Атанасов: И се върнахме в точка нула...

А. Стеркова: Вие искате решението да изглежда: Да се изплатят от бюджет `24 или да НЕ се изплащат от бюджет `24?

С. Драгунчев: Едно от двете, да. Дали да бъдат изплатени от субсидията за `24та, тъй като субсидията за `23та е приключила.

А. Стеркова: То не е формулирано точно... За да може да се формулира от правна страна правилно... Ние имаме общо три Договора.

К. Кръстев: За всеки трябва да се гласува поотделно.

А. Стеркова: Три действащи договора, които действат и към момента. За да се вземе решение по отношение на тези договори, да се вземе решение за неплащане на договора или съответно за плащане, трябва да се вземе решение за прекратяване – в случай на неплащане...

С. Драгунчев: Трябва да се прекрати, да, така е.

А. Стеркова: Ние не плащаме от бюджет `24та, с идеята, че можем да платим от бюджет `25та, `26та и нататък. Или не плащаме категорично, с което прекратяваме тези Договори. Прекратяването на Договорите трябва да бъде постановено на определено основание – договорно или законово такова.

С. Драгунчев: Извинявайте. Ако Вие вземете решение да не се изплаща субсидията, прекратяването на договора трябва да се извърши от Изпълнителен директор. Той е сключен от Изпълнителен директор, той го прекратява. Вашето решение е свързано с това има ли или няма пари. В следващият момент формулировката за прекратяване на договора ще бъде въз основа на решение на Управителния съвет за непредоставяне на средствата от бюджет `24та, поради грешка, а аз като Изпълнителен директор трябва да прекратя договора.

К. Кръстев: Отлагаме решението по тази точка за следващото заседание. Като възлагаме на г-жа Стеркова и г-жа Захариева да изработят точно решение какво трябва да гласуваме. Юридически издържано.

А. Стеркова: Бих препоръчала по-скоро да се изготви правна обосновка.

К. Кръстев: „Правна обосновка“, добре, това, мисля, че е точно. Очакваме правна обосновка и отлагаме решаването на този казус по точка шест. Съгласни ли сте да гласуваме така? Гласуваме.

Гласуване

И. Ганев: Приема се единодушно, с един въздържал се – професор Атанасов.

К. Кръстев: Следваща точка: Приемане на решение за изплащане на суми през 2024 г. по сключени договори през 2023 г. по Програма „Целева подкрепа „Творческа Европа“ за бенефициенти на Програма „Творческа Европа“, подпрограма „Култура“, Модул 1 „Европейско сътрудничество“. Цветелина Стойнова, главен експерт.

Ц. Стойнова: Здравейте и от мен. Ще докладвам бенефициентите, на които трябва да се изплати междинно плащане по Програма „Целева подкрепа – Творческа Европа“. Ще кажа няколко думи за условията на Програмата, за да може да сте по-запознати с казусите, които възникнаха при междинните плащания.

„Целева подкрепа – Творческа Европа“ е един вид национално съфинансиране на проекти, които са финансиране по Европейската програма „Творческа Европа“. Тя се провежда през Фонд „Култура“ от 2020 година и до 2022 година срокът за реализация на проектите към Фонда беше една година.

От 2023, от миналата година, имаме промяна в условията – именно в обхвата на договора. Времевият обхват на договора, който сключват с Национален фонд „Култура“ одобрените бенефициенти, съвпада със срока на договора, който са сключили с европейската програма. Ако една културна организация ако има договор за три години към Творческа Европа, ще има договор за три години и към Национален фонд „Култура“.

Тук вече имаме разлика в плащанията с другите програми. Изплаща се едно авансово плащане, което е на база представена разбивка на бюджета за съответната година, за която кандидатстват, и след това, за да получат следващите си плащания, за следващите години, те трябва да отговорят на няколко условия, съгласно и условията на програмата, и договора, който са сключили с Фонд „Култура“.

Трябва да представят коректен междинен съдържателен и финансов отчет, да са представили бланково заявление – молба от организацията, която е координатор по европейския проект, и да се представили и разбивка за бюджета, който им е необходим през календарната година, за която трябва да им се изплати междинно плащане.

Изпратили сме ви една таблица с всички бенефициенти по Творческа Европа и имаме три бенефициента, които представиха коректно всички документи. Това са: Фондация за Предприемачество, култура и образование – 29 900 лева е междинното плащане за 2024та година; фондация „Следваща страница“ - 45 185 лева и „Интеркултура консулт“ ЕООД – 6 095 лева.

Това са изрядните бенефициенти и тук имаме два казуса, с които трябва да Ви запозная, затова започнах и с обяснението за междинното плащане - какво трябва да е представено. Това са Фондация „Арт линк“, която кандидатства и е одобрена от Управителен съвет със сумата 179 245 лева.

Тъй като по Програмата се прилага Регламентът за минималната държавна помощ, преди сключване на Договор се извършва проверка за тази минимална помощ. И се установява, че тази организация не може да сключи договор за тази сума, защото преминава максималния праг по „де минимис“. Затова служебно е намалена сумата до 43 458. 66 лева. Това е допустимата сума по Регламент „де минимис“ за която са сключили договор

„Арт линк“ и всъщност тази година те искат междинно плащане.

На база сключеният договор, те не могат да го получат, защото сумата е получена предишната година. Това, което ние можем да предложим и да обмислите Вие като решение, е на базата на одобрената сума, защото тя така или иначе е одобрена миналата година от Управителен съвет – сумата 179 245 лева, и тези резултати са публикувани, може да се сключи допълнително споразумение или нов договор за оставащата сума.

И. Ганев: Един уточняващ въпрос – сключеният в момента договор на каква стойност е?

Ц. Стойнова: Договорът в момента е на 43 458. 66 и те са изплатени 2023 година.

И. Ганев: Те са го подписали със съгласие – да бъде така редуциран?

Ц. Стойнова: Те са го подписали, защото те нямат избор. Те не могат да подпишат за повече, защото преминават допустимият праг на „де минимис“.

С. Драгунчев: Ако може да уточня нещо. Допустимият праг на „де минимис“ е разглеждан в момента, в който подписват договора. Това е по стария регламент за „де минимис“, новият регламент, както знаете, е друг. Така че Вие, със свое решение, бихте могли, ако решите, предвид промяната в Регламента на Европейския съюз, да минете в новия размер на „де минимис“ и да кажете първоначално исканата сума да може да бъде изплатена от 2024.

Но тук – не разбрах кой се обади, но е прав – съгласието на организацията е обективизирано в Договор и този договор твърди, че сумата е 42 000 лева. Така че ние, по отношение на правотата си колко средства да бъдат разпределени за тях, нямаме чудене. Чуденето е по отношение на това дали към 2024 бихме плащали още или не.

А. Стеркова: Много се извинявам, но аз пак ще трябва малко да си подреда информацията в главата. Това, което Вие сте ни изпратили като информация, са исканията за плащане. Няма отделен доклад или нещо друго?

С. Драгунчев: Не.

А. Стеркова: Имаме подписани договори – предполагам, че двата казуса, по които искате да ни обърнете внимание са идентични?

Ц. Стойнова: Не.

А. Стеркова: Добре. Говорим само за единия – „Арт линк“ фондация. Те са подписали договор за сумата от 43 000 и нещо.

Ц. Стойнова: Да.

А. Стеркова: Това е сумата по договор, тази сума им се дължи, тази сума им е изплатена?

Ц. Стойнова: Точно така.

А. Стеркова: На какво основание тогава искат допълнително плащане? Като нямат подписан договор за следващи плащания?

Ц. Стойнова: Защото сумата, която е одобрена от предишния Управителен съвет всъщност е 179 245 лева.

С. Драгунчев: Нека да обясня. Организацията кандидатства за някаква сума. Управителният съвет разглежда предложението и решава одобрява/не одобрява. В случая е одобрил. Според Закона за държавните помощи ние сме длъжни, и Министерство на финансите, да направим проверка какво е състоянието на тази организация в регистър „де минимис“. Тази проверка твърди, че тази организация е взимала държавни помощи еди-какво си количество, и единственото, което може да вземе вече са съответните 42 000 лева. Служебно се намалява размера им до 42 000 лева и това е единственият размер, който ние можем да сключим като договор. Което означава ние да се съобразим със Закона. Те го знаят и са се съгласили.

К. Кръстев: Моля да гласуваме следното решение: пълен доклад, подробен за всички тези – 15 или 16, по отношение на казусите в тези бенефициенти. Да се запознаем подробно с него и тогава да вземе информирано решение. Защото така няма как да го направим това. Кой прави доклада? Моля Ви за един доклад. Кога може да ни бъде предоставен?

Ц. Стойнова: В рамките на деня.

К. Кръстев: В рамките на деня. Подробен, моля Ви.

Ц. Стойнова: То има само два казуса, другите всичко са представили, така че просто ще ви ги упомена.

К. Кръстев: Не, не да ги разделим, нека да ги видим в цялост всички неща. Моля Ви за този доклад, и ще оставим и тази точка за девети. Колеги как смятате, може ли да го гласуваме като решение за тази точка?

Добре, предлагам да гласуваме, че отлагаме точката за девети с условието, че трябва да бъде представен доклад по тази точка.

Гласуване.

И. Ганев: Единодушно „за“.

К. Кръстев: И преминаваме към последна точка – Разни. Колеги, имате ли въпроси?

Р. Еленова: Аз искам да направя едно предложение. Така ще свържа първата точка, в която приехме Доклада на Администрацията. Не зная дали колегите ще ме подкрепят. Моето предложение е да има регулярност в заседанията на Национален фонд „Култура“, която да бъде в рамките на две седмици. Така няма да има луфтове и ние ще можем да планираме програмата си, като това може да започне от девети април, когато сме наясно, че имаме заседание и вече и Администрацията, и членовете знаят, че след две седмици отново има заседание. Разбира се, винаги може да има извънредни моменти, в които да се каже, че трябва да е всяка седмица, но когато има такава регулярност, Национален фонд „Култура“ ще ползва добрите практики, за да няма такива доклади.

И Ганев: Може ли едно допълнение да направя само? Във връзка с едно такова предложение, тъй като това е свързано с разходи от издръжка на Национален фонд „Култура“, които се увеличават, може би е редно помолим за едно актуализирано писмо към Дирекция „Бюджет и финанси“ от страна на Фонда, за едно прогнозно планиране на разходите до края на 2024 година.

К. Кръстев: Добре. И това предложение го приемам.

С. Драгунчев: Извинявайте, че се намесвам, ние такова писмо сме пратили. По дефиниция от 2020 година насам редовните заседания на Управителния съвет са осем на брой.

Д. Георгиева: По коя дефиниция? Къде е разписано това?

С. Драгунчев: Това е, което е разписано в бюджета за годината.

Д. Георгиева: В някаква наредба, правилник, има ли го?

С. Драгунчев: Не, разбира се. През 2022 година заседанията бяха 25, миналата година мисля, че са 15 или 18. Заседанията се изплащат от издръжката на НФК и те трябва да бъдат планирани. За да бъдат планирани, ние трябва да направим корекция в бюджета. В момента са планирани осем. Тоест, всяко следващо е извънредно. Ние, разбира се, ще ги изплащаме, в това съмнения не може да има, но увеличаването – два пъти, три пъти, или колкото се налага, според решенията на Управителния съвет, това за съжаление вече е фиксирано в бюджета за годината.

Пак ще кажа – Национален фонд „Култура“ праща вече не знам колко писма, и предвид разходите, свързани с Управителен съвет, и предвид разходите, свързани с Експертни комисии, бюджетът на Фонда да бъде увеличен от 133 000, мисля, че беше, на 250. Това ни е отказано.

Р. Еленова: *(началото на фразата не се разбира коректно)* ... защото виждам, че и предишен член не го разбира. Какво значи „фиксиран“?

С. Драгунчев: Разходът за заседания на Управителния съвет е бил фиксиран някога...

Р. Еленова: Вие на два пъти казвате в отчета, че има големи празноти в заседанията, а казвате сега, че са фиксирани осем.

С. Драгунчев: Бюджетът за издръжката за година е въз основа на осем заседания. Това беше направено 2020 година и оттогава Министерство на културата твърди, че ние имаме осем заседания.

К. Кръстев: Разбрах. Ще говоря с Министерство на културата да променим това съотношение, така че за следващото заседание, мисля, че ще имаме отговор и ще направим конкретни стъпки и предложения.

Т. Чобанов: Знам, че темата е важна за всички ни, някой трябва да го зададе този въпрос, имаше среща с Европейската комисия – какво ще правим по отношение на установената

липса на съгласуване на обявените конкурси с Европейската комисия предварително, каквото е (*неразбираемо*) Министерство на финансите? Как ще адресираме проблема, който е (*неразбираемо*) Министъра на финансите, с който се запознахме миналия път, че конкурсните процедури, които са обявени не съдържат индикатори и други елементи, които са важни след това за тяхното осъществяване и успешно признаване като разходи от Европейската комисия? Аз много се надявам на другото заседание да получим информация по тези важни два въпроса.

С. Драгунчев: Както сме заложили в предложението за Дневен ред има цяла точка, която е посветена на Техническата сесия, точно за това заседание, за което говорите, г-н Чобанов, и въпросните несъответствия между схващанията на едната и другата страна.

Д. Георгиева: Ако колегите са съгласни, предлагам следващите Протоколи, които трябва да бъдат публикувани на сайта на НФК, да не бъдат едно към едно спрямо запис на тази он-лайн среща, защото на хартия изглеждат нелепо и да бъдат редуцирани до съществени взети решения и няколко изречения за дебата, който е воден за всяка една точка. Защото във вида, в който досега сме ги получавали – те са прекалено подробни, едно към едно каквото всеки участник е казал. Мисля, че това не е нужно, особено след като ще бъдат публични.

За да Ви ориентирам – получих документа, който удостоверява получените хонорари за работата ми миналата година в Управителния съвет – за разпределението на целия ресурс, цялостната работа в заседанията, които бяха повече от осем. Цялата сума е 4 000 лева на годишна база. За да знаете за какви разходи става дума. Какво е планирано в бюджета и как са направени тези прогнози – ние не сме участвали в този процес. Благодаря Ви.

Р. Еленова: Относно Протоколите искам да заявя – окачвах тази тема. В друга структура съм имала коренно противоположно мнение, ще продължа да го поддържам и тук. По протоколите да се дават на членовете 24 часа да направят своите леки корекции, защото наистина има много паразитни изрази и думи, но за мен Протоколите – това е коректно, с оглед публичността, да бъдат публикувани не само по точки, защото в крайна сметка гласуването не отразява цялостното мнение на съответния присъстващ.

Д. Георгиева: Съгласна съм, аз имах предвид просто леко да бъдат редуцирани, защото наистина са много подробни.

Р. Еленова: Психиката на всеки човек е, че ако му дадеш много, той не се концентрира. Аз на първото заседание не си махнах две паразитни реплики, които нямаха никакво отношение към темата.

К. Кръстев: Предлагам Ви следното: правят Протокола от Национален фонд „Култура“...

С. Драгунчев: Извинявайте, че Ви прекъсвам, г-н Министър. Протоколът, за да можем да го правим ние, трябва да имаме запис. Запис не можем да имаме, ако срещата се

провежда при Вас. Говоря за записа в Зуум. Това първо.

Второ - Протоколът е единственият документ, с който при съдебни спорове, ние можем да се справяме със съда. Това означава, че той трябва да е абсолютно пълен, иначе попадаме под атаките на съда. От правна гледна точка трябва да имаме пълен Протокол. Става въпрос за разпределяне на средства, не за някаква стратегическа концепция, става въпрос за публични средства. Затова този Протокол трябва да бъде пълен.

Другият ми въпрос е свързан с липсата на пълен състав на Управителния съвет. Това никога не го коментира. В момента нямаме представител на Министерство на финансите, което е задължително по закон и може би тук г-жа Стеркова да ни каже какво значи това.

Това, което ние Ви изпратихме вчера по цитираните членове от Закона, би следвало в момента този състав, тъй като е непълен, да предполага и незаконосъобразност на заседанието.

А. Стеркова: Запознах се с вашето становище. Управителният съвет заседава при кворум. Кворум безспорно има. Действително е получено писмо от Министерство на финансите за техния представител, те имат представител по закон и трябва по тяхно желание да го попълнят с определен човек. Дали представителят на министерство на финансите, както и да се казва той, присъства или не влияе върху кворума...

С. Драгунчев: В случая не е въпрос на кворум, а е въпрос на състав.

А. Стеркова: Със състава няма проблем. Управителният съвет е конституиран от Министъра на културата с негова заповед и функционира като такъв. Оттук нататък единствено определящо валидността на заседанията на Управителния съвет – това е наличието на кворум. Смятам, че безспорно кворум има. Това е моето становище и становището на Министерство на културата, така че нямаме притеснения относно валидността на взетите решения.

С. Драгунчев: Добре.

К. Кръстев: Добре. Ние ще изпратим запис за протокола.

С. Драгунчев: Само да добавя по отношение на това, което каза г-жа Еленова, че практиката досега беше даваме три дни и ако не получим бележки от страна на някой от членовете, приемаме, че той е съгласен.

К. Кръстев: Приемаме го, благодаря. Благодаря Ви за заседанието, хубав ден.

РЕШЕНИЯ

- Да бъдат допуснати до заседанието адвокат Александра Стеркова; г-н Илко Ганев – съветници на Министъра на културата и г-н Виктор Стоянов – зам. министър на културата.

Прието единодушно от присъстващите членове на Управителния съвет, с изключение на представителя на Министерство на финансите (не присъства на заседанието) и представителя на Сдружението на общините (все още не се е включил по технически причини).

- Приема се Дневния ред на Заседанието.

Прието единодушно с изключение на представителя на Министерство на финансите (не присъства на заседанието) и представителя на Сдружението на общините (все още не се е включил по технически причини).

- **По точка първа:** Във връзка с постъпила жалба от страна на Изпълнителният директор на Национален фонд „Култура“, че предложението от Министерство на културата Процесуален представител на Управителния съвет на Национален фонд „Култура“ адвокат Ева Радева в момента има висящи дела срещу Фонд „Култура“, възлага на Председателя на Управителния съвет на Национален фонд „Култура“ да извърши проверка по изложените обстоятелства и в зависимост от резултата, по негова преценка да ангажира Процесуален представител на Управителния съвет. Прието единодушно.
- **По точка втора:** Приема се Годишния отчет за дейността на Националния фонд „Култура“ за 2023 г. По предложение на проф. В. Атанасов, предложението, посочени в заключителната част на Отчета по отношение работата на Фонда през 2024г. се приемат „за сведение“. Приет единодушно.
- **По точка трета:** Одобрява се Годишния финансов отчет на Националния фонд „Култура“ за 2023 г. Одобрен единодушно.
- **По точка четвърта:** Приемат се „за сведение“ Докладни записки на Процесуалния представител на Национален фонд „Култура“, адвокат Диана Цончева по влезли в сила съдебни решения на Върховния Административен съд. За следващо заседание на Управителния съвет документацията по делата да се комплектува с Протоколите от заседания на Управителния съвет с решенията, които са предмет на тези съдебни дела и да се изготвят нови решения на Управителния съвет в съответствие с постановеното от Съда. Точката се отлага за следващо заседание. Прието единодушно.
- **По точка пета:** Пета точка се отлага за следващо заседание на Управителния съвет, като се прецизира формулировката за това какво точно трябва да приеме Управителният съвет по отношение на становището на Експертна комисия по върнатия за преценка проект № SAI2023V-6 („Визуални изкуства“)

- **По точка шеста:** Адвокат Александра Стеркова и главен експерт Теодора Захариева да изготвят правна обосновка по казуса с предоставените от бенефициенти закрити банкови сметки, и възникналите в резултат на това технически грешки, поради които бенефициентите не са получили спечелените по конкурси субсидии. Решението по казуса се отлага за следващото заседание на Управителния съвет. Прието с девет гласа „за“ и един „въздържал се“ (проф. В. Атанасов)
- **По точка седма:** Точката се отлага за следващото заседание на Управителния съвет, като главен експерт Цветелина Стойнова трябва да представи подробен доклад относно проектите, финансирани по програма „Творческа Европа“ и двата казуса, които изискват отделни решения от Управителния съвет. Прието единодушно.

ПРОТОКОЛИРАЛ:

Благовеста Кирова

ПРЕДСЕДАТЕЛ НА УС:

Кръстю Кръстев
/Министър на културата/

ЧЛЕНОВЕ:

Десислава Георгиева

д-р Ирена Тодорова

Диана Саватева

проф. д-р Владимир Атанасов

доц. д-р Тодор Чобанов

проф. д-р Сава Димитров

Розита Еленова

доц. д-р Деян Статулов

Светослав Недев

ПРИСЪСТВАЛИ:

Виктор Стоянов
/заместник-министър на културата/

Илко Ганев

адв. Александра Стеркова

д-р Сава Драгунчев